

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 5/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om stöd för byggande av bredband i glesbygdsområden

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 29 april 2014 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om stöd för byggande av bredband i glesbygdsområden (RP 49/2014 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

- konsultativ tjänsteman Elina Thorström, kommunikationsministeriet
- chef Päivi Peltola-Ojala, Kommunikationsverket
- juridisk chef Marko Lahtinen, FiCom ry
- verkställande direktör Jarmo Matilainen, Finnet-förbundet rf.

Sakkunniga

Uskottet har hört

- Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av
- Södra Karels landskapsförbund
 - Lapplands förbund
 - Finlands Kommunförbund.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om stöd för byggande av bredband i glesbygdsområden ska ändras så att bestämmelserna om återbetalning av överavkastning inte ska tillämpas på bredbandsprojekt som blivit beviljade mindre än tio miljoner euro i offentligt stöd. Gränsvärdet på tio miljoner gäller projektspecifikt. Enligt den gällande lagen ska bestämmelserna om återbetalning av överavkastning tillämpas om det sammanlagda beloppet av offentligt stöd för stödtagarens samtliga bredbandsprojekt överstiger en miljon euro.

Syftet med ändringarna är att det inte ska läggas en oproportionerligt stor administrativ börda på små lokala projekt i och med övervakningen av överavkastning.

Det föreslås också att den sökande ska vara skyldig att till skäligt pris och på icke-diskriminerande villkor i sju år i stället för nuvarande tio år överlåta nyttjanderätt till det kommunikationsnät, det nätelement och den nätkapacitet som byggts med hjälp av stödet. Skyldigheten att överlåta nyttjanderätt till stolpar och kabelkanaler som byggts med hjälp av stödet ska enligt förslaget inte vara tidsbegränsad.

Enligt den föreslagna lagen får Kommunikationsverket på vissa villkor besluta om utbetalning av stöd som beviljats för bredbandsprojekt också i det fall att ansökan om utbetalning har försenats.

Dessutom föreslås det att lagen ändras så att sökanden i stödansökan ska inkludera en analys av de operativa och ekonomiska riskerna och öv-

riga risker som är förknippade med projektet samt en plan för att hantera dem.

Lagen avses träda i kraft den 1 juli 2014.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

I lagen om stöd för byggande av bredband i glesbygdsområden (1186/2009) föreskrivs det om stöd som beviljas för sådana ändamål. Den aktuella propositionen grundar sig i allt väsentligt på EU:s riktlinjer för tillämpning av reglerna för statligt stöd på snabb utbyggnad av bredbandsnät.

Det är enligt utskottet bra att bestämmelserna om återbetalning av den så kallade överavkastningen från framgångsrika bredbandsprojekt enligt förslaget ska mildras väsentligt. I fortsättningen ska skyldigheten att följa upp och återbetala överavkastning gälla enbart projekt som överstiger tio miljoner euro och gränsvärdet till skillnad från nuläget gälla projektspecifikt. Förslaget främjar enligt utskottets mening små bredbandsprojekt genom att deras administrativa börda blir mindre.

Regeringen föreslår att skyldigheten för den som genomför projektet att hyra ut nät som byggts med hjälp av stödet till andra teleföretag ska förkortas från tio till sju år. Under denna tid är stödtagaren skyldig att till ett skäligt pris och på icke-diskriminerande villkor hyra ut nätet och nätkapaciteten, vilket ska säkerställa att näten används så effektivt som möjligt. Vid sakkun- nigtutfrågningen har det framförts en viss kritik mot den kortare tiden och också lyfts fram att det från finansiärernas synpunkt är väsentligt att långlivade kommunikationsnät kan utnyttjas av olika aktörer under tillräckligt lång tid. Utskottet konstaterar trots det att utredningen i praktiken ger vid handen att det ligger i nätföretagens eget intresse att hyra ut näten till den som så önskar också efter att tidsfristen löpt ut, låt vara att det sker till marknadspris, och vid behov ska stödtagaren kunna åläggas skyldighet att överlåta nyttjanderätt om reglerna om ett betydande marknadsinflytande kräver det.

I enlighet med kommissionens krav kommer tidsfristen på sju år med avvikelse från nuvarande regler inte att gälla kabelrör (kabelkanaler) och stolpar, och skyldigheten att hyra ut nyttjanderätten ska alltså inte vara tidsbegränsad i fråga om dem. Enligt utredning till utskottet avser bestämmelsen med uttrycket kabelkanal en kanal eller ett rör som grävs ner och som det är möjligt att innesluta bland annat olika aktörers optiska fiberkablar i. Utskottet noterar allmänt att mycket långvariga skyldigheter att överlåta nyttjanderätt inte nödvändigtvis kommer att sporra till nya investeringar.

Enligt propositionen ska sökanden i sin stöd- ansökan inkludera en analys av de operativa och ekonomiska riskerna och övriga risker som är förknippade med projektet. En bedömning av hur riskerna ska hanteras ska också göras. Utskottet anser att de nya skyldigheterna ger den som genomför projektet extra arbete, men det är med tanke på ett rationellt projektgenomförande klart fördelaktigt att göra den föreslagna bedömningen i ett tillräckligt tidigt skede.

Enligt den gällande lagen får Kommunikationsverket inte behandla en ansökan om utbetalning, om ansökan inte lämnats inom utsatt tid. Utskottet välkomnar förslaget att Kommunikationsverket på vissa villkor ska kunna ta upp en ansökan om utbetalning till behandling och fatta beslut om den, även om ansökan är försenad. Enligt uppgift blir processen för utbetalning av stöd och genomförande av projekt på så sätt tillräckligt flexibel i situationer där det funnits motiverade orsaker till förseningen. Det är bra att man försöker förbättra utbetalningsförfarandena och göra dem mer flexibla på ett sätt som beaktar jämlik behandling av de sökande.

I propositionen föreslås det också att vissa av ändringsförslagen ska tillämpas retroaktivt på ett sätt som gynnar dem som genomför projekt. Utifrån utredning till utskottet har man på ett rik-

tigt sätt beaktat kraven på likabehandling av dem som genomför bredbandsprojekt och på skydd för befogade förväntningar.

Utskottet oroar sig fortsatt för hur investeringarna i bredbandsnätet ska realiseras fullt ut, särskilt i fråga om vissa projekt som gäller optiska fiberkabelnät. Enligt utskottet ska samhället också i fortsättningen vara med och främja bredbandsinvesteringar och projektgenomförandet i glesbygdsområden, bland annat för att trygga likabehandlingen av medborgarna och den servicenivå de erbjuds också i de områden där nätet svårigen går att bygga ut enbart på rent kommersiella villkor. Det är för den delen möjligt att försöka öka produktiviteten, investeringarna och tillväxten för såväl den privata som den offentliga sektorn genom att främja snabba bredbandsförbindelser och undanröja hindren för utbyggnaden.

Utskottet understryker att bredbandsprojektet fortsatt ska styras av principen om teknikneutralitet och hithörande flexibilitet även när tekni-

ken utvecklas. Det ska gå att efterfrågeanpassat och fallspecifikt använda olika tekniker samt både fasta och trådlösa nät på det lämpligaste och mest kostnadseffektiva sättet och i förekommande fall genom att kombinera dem. Det finns en klart behov av båda teknikerna och av utbyggnad av bägge nättyperna också i fortsättningen.

Sammantaget finner utskottet propositionen behövlig och motiverad och tillstyrker därför lagförslaget.

Utskottet anser utifrån erhållen utredning att lagen bland annat av praktiska skäl som sammanhänger med behandlingen av ansökningar om utbetalning behöver träda i kraft tidigare än vad som föreslås i propositionen och i varje händelse senast den 30 juni 2014.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 15 maj 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kalle Jokinen /saml
vordf. Osmo Kokko /saf
medl. Mikko Alatalo /cent
Markku Eestilä /saml
Ari Jalonen /saf
Merja Kuusisto /sd
Raimo Piirainen /sd

Hanna Tainio /sd
Eila Tiainen /vänst
Ari Torniainen /cent
Reijo Tossavainen /saf
Oras Tynkkynen /gröna
Mirja Vehkaperä /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Juha Perttula.